

* KRÖNIKA 1944 *

SLÄKTFÖRENINGEN SÖDERBAUM

Släktkrönikan.

Föreningens ende hedersledamot, f. d. förste stads-läkaren Wilhelm Söderbaum fyllde den 24 december 70 år. I det vackra hemmet Björkbacken i Tällberg uppvaktades den ungdomliga jubilaren — som det heter i ortspresen — från tidigt på morgonen under hela dagen i olika former av enskilda och deputationer från byborna och lokala sammanslutningar för hembygdsvård och hemslöjd. Även släktföreningens styrelse deltog med en telegrafisk lyckönskan i hyllningskören. För dem, som ej visste det förut, bör det efter detta stå klart, att släkten förvärvat ett säkert brohuvud i den väna Siljansbygden men samtidigt förlorat sin ende verkliga utövare av genealogisk forskning och författarskap. För att för alla klargöra, vad klockan är slagen, kommer att å årskortet för 1945 återgivas en bröstbild av den i jubilarens ägo befintliga förnämliga golvklockan av Peter Persson Söderboms fabrikat.

Ytterligare två 70-åringar hade året att uppvisa. Nämda ålder uppnåddes den 10 februari av föreningens revisor, fil. lic. Jacques Billing, Stockholm, som då även uppvaktades av styrelsen med ett hyllningstelegram, och den 9 december av sjökaptanen Pelle Söderbaum, Skebo- bruk, vilken enligt gammal roslagssed redan kl. 5 på mor- gonen väcktes av salut med sju skott, ett för varje decennium.

60 år fyllde den 15 februari fru Hanna Söderbaum, Strängnäs, den 16 septeber fru Elsa Söderbaum, Stock- holm, och den 16 oktober doktorinnan Hedvig Ohman, Jakobstad, Finland.

Sist i jublarernas rad kom fru Greta Söderbaum, Stockholm, som den 29 december fyllde 50 år.

*

Förlovning har den 2 december tillkännagivits mellan civilingenjören Olle Billing, Norrköping, och Irma Pers- son, dotter till lantbrukaren Anton Persson, Siretorp, Blekinge, och hans maka, född Bengtsson.

*

Under året föddes:

den 20 februari *Kerstin* Märta Söderbaum, dotter till civilingenjören Johan Söderbaum och Anna-Margit Söderbaum, född Högfeldt, Abrahamsberg.

den 23 mars *Kerstin* Margareta Ohlsson, dotter till civilingenjören Artur Ohlsson och Inga Ohlsson, född Söderbaum, Hofors,

den 27 maj *Ulla* Therése Deurell, dotter till kontors- skrivaren i Kungl. järnvägsstyrelsen Nils-Olof Deurell och Astrid Deurell, född Söderbaum, Stockholm, samt

den 10 december *Bo* Kurt Kaijser, son till medicine doktor Kurt G:son Kaijser och Margit Kaijser, född Söderbaum, Stockholm.

*

Kungl. Maj:t har den 10 mars tillagt bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv, medicine doktor Kurt G:son Kaijser kaptens tjänsteställning.

Doktor Kaijser utsågs den 6 juni till docent i pediatrik vid Karolinska institutet i Stockholm.

Chefen för bränslekommissionens kraftbyrå, förste byråingenjören John Fletcher förordnades den 24 mars att från och med den 1 april vara chef för kommissio- nens planläggningsavdelning.

Studeranden vid Schartaus handelsinstitut i Stock- holm Gunnar Söderbaum utnämndes den 22 september till fänrik i flottans reserv.

*

Medicine kandidaten Gösta Wallmark avlade den 16 maj medicine licentiatexamen vid Karolinska institutet i Stockholm.

*

Juris kandidaten Bo Söderbaum har under hela året tjänstgjort å Södra Møre domsagas kansli i Kalmar, från och med den 1 juli såsom ordinare tingsnotarie.

Fröken Brita Aae tillträdde den 1 februari befatt- ningen som barnträdgårdslärlarinna vid Landskrona hus- modersskola.

System, fröken Margit Aae erhöll den 15 mars an- ställning som skönhetsexpert i Ragnar Törnby's dam- frisering i Stockholm.

Sedan Isak Larssons befattning i Umeå efter lands- hövdingsskiftet i Västerbottens län indragits, flyttade han i slutet av mars med sin Kerstin till Stugsund vid Söderhamn. Hans brevpapper bär numera stämpeln »C. I. Larssons maskinagentur, Rosengatan 3, Stugsund».

Fru Ingrid Högberg i Stockholm tröttnade redan efter något år på att helt ägna sig åt arbetet i hemmet och tog den 1 juli 1943 anställning som kontorsbiträde vid vedcentralen Stockholm aktiebolag. Denna anställning utbytte hon den 13 maj 1944 mot en liknande anställ- ning hos elektriska aktiebolaget Holm & Co., Stockholm.

Gösta Söderbaum, Inverness, flyttade i september med familjen till Norrtälje, där han erhållit ny anställning.

Ingenjören vid örlogsvarvet i Stockholm Johan Söder- baum tillträdde den 1 november befattningen som förste driftsingenjör å Ljungströmsanläggningen vid Svenska skifferoljeaktiebolaget, Kvarntorp, och flyttade samtidigt med familjen till Närkes Ekeby med postadress Löve, Sköllersta.

*

Ingenjören Rolf R:son Lilljeqvist flyttade i slutet av april med familjen från Riksby till Norra Ängby.

Under september flyttade fru Sigröd Söderbaum in till Stockholm, där hon slagit sig ihop med sin dotter Gunn.

F. d. lektorn och fru Gustaf Aae flyttade den 1 oktober från Snättringe till Strängnäs.

*

En ny Kristina Söderbaum-film, *Vildfågel*, hade den 28 augusti svensk premiär, denna gång i Malmö. Premiärdagens föreställningar övvervos av Kristina själv, som i samband därmed tillbringade några veckor i Sverige. Till Stockholm kom filmen den 2 oktober, då den började en sex veckor lång sejour på biografen Spegeln.

Fru Astrid Lilljeqvist, Norra Ängby, deltog under tiden 25 september—18 november som medlem av kören i riksteaterns turné med operetten *Wienerblod*.

*

Ej heller detta år kunde släktföreningens stipendium utdelas, då någon sökande ej anmält sig.

*

För dem, som hava intresse för föreningens ekonomi, meddelas följande

Balansräkning den 31 december 1944.

Tillgångar:

Bank och kassa	Kr. 973:82
Obligationer	» 7.967:50
Aktier	» 500:—
	<hr/>
	Kr. 9.441:32

Skulder:

Släktfonden med stipendiefonden	Kr. 7.279:68
Ej disponerat kapital	» 2.161:64
	<hr/>
	Kr. 9.441:32

Gamle notarien.

I sin ungdom nog han lidit skeppsbrott uppå livets hav, men hur därmed hängde samman ingen visste — nog utav, då av slakten fåfängt slösats pengar och förmaningstal, hade man ej annat val, då ej bättring stod att vinna, än en tryggad fristad finna.

Långt från huvudstadens nöjen sändes han att göra bot, och i Näsby prästgård var det, som han vänligt togs emot, men för sällskapsvane mannen nog var trakten lite trist,

gott om bönder var där visst, men av herrskapsfolk dess värre fanns i socknen knappt en herre.

I sitt lilla rum i flygeln satt han ensam dagen om, prosten hade sitt att sköta, sällan någon gästning kom. Och den vänliga prostinnan ständigt sågs i husligt stök uti skafferi och kök — Hon fick endast sitta stilla när hon skötte om den lilla.

Om på mynt i Näsby prästgård börsen ofta nog var tom, fanns av friska, raska ungar däremot en rikedom. Och snart trippade små fötter över gården då och då att hos »farbror» hålsa på. Och de slappa dragen livas, då han ser, hur barnen trivas.

Han, som blott på egna nöjen under hela livet tänkt, är så ivrig nu att roa lilla Ida och bror Bengt. Från sin skiftesrika levnad, från besök i fjärran land letar han med varsam hand ibland minnen fram de bästa för att barnen vid sig fästa.

Så en vacker dag han tar sin gamla nötta käpp ur vrån, vandrar av till handelsboden ett par dryga mil ifrån och där köps båd' griffeltavlor och katkes och läsebok med en tupp så stolt och klok, som är redo, när det gäller, värpa knäck och karameller.

Och notarien, han som aldrig arbetsglädjen lärt förstå, tar nu självmant, utan tvekan lärarns tunga börda på. Och fast tålmodet prövas, håller han dock troget ut, tills han alla lärt till slut, tills han fått dem hela raden in till skolorna i staden.

Och för var elev, som kommer, tycks hans kärlek större bli. Om den äldste var »begåvad», är den yngste ett »geni». Och han häpnar och förvånas över deras kvicka svar, nästan mer än mor och far. Och han går så glad och nyter hela socknen runt och skryter.

— Jämt och samt man nu för tiden
bråkar om »metod» i allt.
Men om också förr det fanns nå'n,
tog notarien saken kallt.
Och den äldste utav »barnen»,
nu en grånad pedagog,
tacksamt kommer nog ihåg
håller säkert än i ära
gubbens enkla sätt att lära.

Ären fly. Hans forna gossar
äro karlar längese'n,
alla avlagt sin examen,
lämnat gamla hemmet re'n,
några flickor äro gifta,
andra hemma stannat kvar,
hjälpa mor på gamla dar,
och de raskt och hurtigt sträva
med att spinna, sy och väva.

Och notariens stolthet växer,
och han går med viktig min,
tittar på, hur väven randas
och hur flinkt de spinna lin,
ser i smyg på deras knippor,
hur de ökas på med fart —
tycker det är underbart,
då de uppå dagen hinna
var sin lingarnshärva spinna.

Och han är så nöjd och lycklig,
njuter utav ålderns frid,
och han älskar detta Näsby,
där han haft sin bästa tid.
Ej han märker, hur bekymret
på hans gamla vänner tär —
han så litet själv begär —
då det skämtas glatt och skrattas,
tror man lätt, att intet fattas.

Visst är prostens bästa prästrock
blank och nött båd' här och var
och prostinnans svarta siden
remnor uti vecken har.
Och hans flickor ha bekymmer
för sin enkla toalett,
fast den saken ta de lätt,
och de glatt i dansen sväva
i den dräkt, de själva väva.

Så en dag från domkapitlet
kommer det ett stort plakat,
prosten strålar utav glädje —
han fått större pastorat.
Och de reda till sin flyttning,
allt är idel lust och fröjd,
blott notarien går så böjd,
tror, att hjärtat rent skall brista
att det kära hemmet mista.

Tiden går. Man redan hunnit
emot slutet av april,
då är gubbens styrka bruten,
i sin bädd han ligger still.

Då de andra ängsligt undra,
hur hans flyttning väl skall ske,
tyckes han helt fridfullt le,
som därvid han tänkte bara:
»ser ni ej, vart jag skall fara».

Och hans »flyttning» sker så stilla
utan någon kamp och strid.
Flickorna, som sista natten
vakat bädden tätt invid,
se med undran, hur han strålar
och hur lycklig han ser ut,
så en suck och allt är slut —
och i dämpad gråt de båda
döden första gången skåda.

Samma söndag uti kyrkan
prostens avskedsgudstjänst var,
gubbens enkla svarta kista
man till kyrkogården bar.
Anspråkslös var jordafärden,
kistan prydd på lantligt vis
med en krans av lingonris,
men en sällsynt ros man spårar —
tacksamhetens varma tårar.

Tant Barbro.

Denna versifierade skildring av »den gamle notariens»
åldrande och död i »Näsby» prästgård är, på ett enda,
om också betydelsefullt undantag när, verklighetstrogen.
»Den gamle notarien» hette Fabian Göthe. Han var född
den 22 januari 1791 i Strängnäs. Föräldrarna voro då-
mera lektorn i Strängnäs, professorn honoris causa Carl
Ulric Göthe, sedan kyrkoherde i Simtuna, och Fredrica
Charlotta Tayarden. Hur Fabian Göthes ungdom och
mannaålder gestaltat sig vet man just ingenting om. Han
lär själv på gamla dagar hava varit mycket förtegen i
dessa stycken. Det enda som försports är, att han efter ett
stormigt liv, varunder han även vistats i Sydamerika, år
1845 på släktingars bekostnad inackorderades i Hällnäs
prästgård i Uppland, där kyrkoherden, sedermera prosten
Johan Gustaf Söderbaum och hans maka Gustava Forssell
då residerade. Där tillbringade han sedan hela sitt åter-
stående liv. Men hans död inträffade ej omedelbart före
prosten Söderbaums flyttning från Hällnäs till Husby-
Skederid 1863. Här har den tyvärr okända författarinnan
till förestående verser tillåtit sig en omdiktning av verk-
ligheten. Fabian Göthe övertogs som informator av
prosten Söderbaums efterträdare i Hällnäs, kyrkoherden
Oskar Leonard Wendblad och avled den 25 april 1871.
Han begrovs i Söderbaumskas barngraven å Hällnäs
kyrkogård söndagen den 30 april 1871, sannolikt samma
dag som kyrkoherden Vendblad, som då lämnade kyrko-
herdebefattningen i Hällnäs, höll sin avskedspredikan.

Ivar Fredrik Iverus' och Clara Maria Iverus', född Söderbaum, ättlingar.

Prosten Johan Gustaf Söderbaum hade i sitt äkten-
skap med Gustava Forssell elva barn, två födda i Öster-
lövsta, de övriga i Hällnäs. Det näst yngsta av barnen,
Clara Maria, föddes 1852 och avled redan 1893, endast

40 år gammal. Hon gifte sig 1871 med bruksförvaltaren på Strömfors bruk i Lovisa, Finland, Ivar Fredrik Iverus, som var född 1842 och avled 1916. Nedanstående släktutredning har för »Krönikans» räkning utarbetats av deras dotterdotter, fröken Eva Sundqvist i Stockholm.

I äktenskapet mellan Ivar Fredrik Iverus och Clara Maria Söderbaum föddes nio barn.

2) 1—2) 9:

2) 1. Sigrid Iverus, f. 1872, † 1930. G. 1893 m. ingenjören Karl Leonard Sundqvist, f. 1863, † 1909.

Deras barn 3 a) 1—3 a) 7:

3 a) 1. *Eva Maria* Sundqvist, f. 15/5 1894, kontorist hos Svenska kolimportörers förening (Stockholm).

3 a) 2. *Vivi Johanna* Sundqvist, f. 8/1 1896. G. 26/3 1921 m. länsjägmästaren och sekreteraren i Hallands läns skogsvårdsstyrelse, R. V. O. Leif *Bele* Wilhelm Bergström, f. 12/11 1893 (Halmstad).

Barn 4 a) 1—4 a) 4:

4 a) 1. *Umm Maria* Bergström, f. 10/10 1922, studerande vid socialinstitutet i Stockholm.

4 a) 2. *Bo Bele* Bergström, f. 17/1 1924, bedriver förberedande studier för inträde vid skogshögskolan i Stockholm.

4 a) 3. *Ulf* Bergström, f. 23/1 1926, student.

4 a) 4. *Nina* Bergström, f. 7/3 1933.

3 a) 3. *Anna Karolina (Nickan)* Sundqvist, f. 10/1 1898. G. 14/2 1920 m. ingenjören v. Älvkarleby kraftverk Axel *Herman* Nyström, f. 6/7 1892 (Uppsala).

Barn 4 b) 1—4 b) 3:

4 b) 1. *Anders* Karl Hermansson Nyström, f. 21/7 1920, kassör hos C. Bert Lilja & Co. (Stockholm).

4 b) 2. *Torsten* Ivar Hermansson Nyström, f. 2/10 1921, resande hos Edman & Sundqvist aktiebolag (Stockholm).

4 b) 3. *Kerstin* Sofia Nyström, f. 5/12 1923, kontorist hos Bondkyrko kommunalkontor i Uppsala.

3 a) 4. Karl Ivar Sundqvist, f. 1900, försäljningschef, † 1944. G. 1:0 26/10 1926—1938 (m. Gunhild Andersson, f. 26/8 1899, Insjön); 2:0 24/2 1939 m. musikern *Lilli* Lundqvist, f. 29/12 1908 (Hälsingborg).

Barn 4 c) 1—4 c) 3 i första, 4 c) 4 i andra äktenskapet:

4 c) 1. *Birgitta* Maria Sundqvist, f. 9/9 1929.

4 c) 2. *Karin* Sundqvist, f. 8/11 1931.

4 c) 3. *Ulla* Sundqvist, f. 22/12 1933.

4 c) 4. Karl Ivar Sundqvist, f. 17/1 1944.

3 a) 5. Karl Yngve Sundqvist, f. 24/11 1903, verkstäl- lande direktör i Edman & Sundqvist aktiebolag (Stockholm). G. 31/10 1931 m. Elisabet (*Lissie*) Dahlgren, f. 7/3 1906.

Barn 4 d) 1—4 d) 2:

4 d) 1. *Lars* Yngve Sundqvist, f. 16/8 1933.

4 d) 2. *Kristina* Elisabet Sundqvist, f. 17/2 1937.

3 a) 6. Sigrid Elisabet (*Lisa*) Sundqvist, f. 28/6 1906, farm. kand. G. 26/4 1936 m. apotekaren John *Gunnar* Hilding Lagerkrantz, f. 13/10 1905 (Karlskoga).

Barn 4 e) 1—4 e) 3:

4 e) 1. *Bengt* Lagerkrantz, f. 18/10 1937.

4 e) 2. *Sten* Gunnar Lagerkrantz, f. 24/11 1939.

4 e) 3. *Sigrid* Anna Elisabet Lagerkrantz, f. 10/11 1941.

3 a) 7. *Karl-Orvar* Sundqvist, f. 2/5 1908, direktör i Norrköpings Goodrichs-nederlag. G. 18/4 1935 m. *Ada* Lovisa Magnusson, f. 31/8 1909.

Barn 4 f) 1—4 f) 4:

4 f) 1. *Rolf* Sundqvist, f. 9/5 1936.

4 f) 2. *Ingalill* Sundqvist, f. 26/11 1937.

4 f) 3. *Marianne* Sundqvist, f. 27/6 1940.

4 f) 4. Karl *Arne* Sundqvist, f. 10/8 1942.

2) 2. *Anna* Iverus, f. och † 1873.

2) 3. *Torsten* Iverus, f. och † 1874.

2) 4. *Gunnar* Iverus, f. 1878, † 1887.

2) 5. *Ivar* Iverus, f. 11/9 1879, direktör i aktiebolaget Maritim, RFinIVRO (Helsingfors). G. 2/9 1911 m. *Rosy* Pletschikoff, f. Ridell 17/1 1880.

Son:

3 b) 1. *Ivar* Iverus, f. 2/9 1913 (Genève).

2) 6. *Gerda* Iverus, f. och † 1882.

2) 7. *Karin* Iverus, f. 20/9 1883. G. 27/6 1904 m. f. d. disponenten *Hugo* Byström, f. 3/4 1864 (Åbo).

Barn 3 c) 1—3 c) 3:

3 c) 1. *Greta* Byström, f. 18/6 1907.

3 c) 2. *Erik* Byström, f. 1909, kontorist, † 1939. G. 1936 m. *Katri* Gullin, f. (Varkaus, Finland).

Dotter:

4 g) 1. *Marita (Tytti)* Byström, f. 18/4 1937.

3 c) 3. *Nils* Byström, f. 18/3 1910, kontorist hos finska cellulosabolaget (Helsingfors).

2) 8. *Hedvig* Iverus, f. 16/10 1884. G. 20/1 1912 m. överläkaren vid lasarettet i Jakobstad, medicine och kirurgie doktor, F. Fr. K. *Runar* Öhman, f. 2/4 1884.

Barn 3 d) 1—3 d) 3:

3 d) 1. *Lea Marita* Öhman, f. 14/12 1916. G. 10/9 1939 m. kontoristen vid Jakobstads tobaksfabrik *Ake* Johan Friedrich Stürmer, f. 7/7 1908.

Barn 4 h) 1—4 h) 2:

4 h) 1. *Gisela* Erika Heddmari Stürmer, f. 29/3 1941.

4 h) 2. Karl *Heinz* Johan Stürmer, f. 14/11 1942.

3 d) 2. *Karin Malena* Öhman, f. 25/9 1919. G. 19/5 1945 m. diplomekonomen Sten-Erik (*Poku*) Schaumann, f. (Jakobstad).

3 d) 3. *Svante* Öhman, f. 7/10 1921, med. stud. vid Helsingfors universitet, fänrik.

2) 9. *Torborg* Iverus, f. 20/8 1887, kontorist hos Försäkringsbolaget Fennia (Helsingfors).